

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Roma Sancta sive Benedicti XIII. Pontificis Maximi &
Eminentissimorum & Reverendissimorum S. R. E.
Cardinalium Viva Virtutum Imago Æri & literis in
perennaturam Virtutum memoriam incisa**

Conlin, Johann Rudolph

Augustæ Vindellicorum, Anno MDCCXXVI

VD18 10209328

No. XVIII. Carolus Augustinus Fabronvs Pistoriensis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72633](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72633)

CAROLUS AUGUSTINUS FABRONVS
PISTORIENSIS.

Carolus Augustinus tit. S. Augustini Cardinalis Fabronus Pistoriensis natus est An. 1651. 18. Augusti Pistoriæ in Hetruriâ, quæ urbs inter elegantissimas totius Italiæ numeratur, ab Italis linguâ vernaculâ *Piffoia la benè Stratta* nuncupata. Ad ejus moenia ex veterum monumentis Catilinam, famosissimum illud per malè facta nomen, quem Ciceroniana facundia ex urbe Romana ejecerat, penitus debellatum fuisse constat. Felicem enimvero Pistoriam! quæ noctis, quæ pene ultima Romanæ Reipublicæ luxit, tenebras discuffit: quæ decantatissimum illum Ciceronis Mastigem, Stygi transmisit. quæ putrida reipublicæ membra, nobilissimum corpus aliàs infectura, uno veluti ictu amputavit. Verùm hæc ipsa urbs se multò magis inde nobilitatam sentit, quòd complures viros progenuerit, quibus Succollantibus orbis Romanus stetit: qui, si non cruore & gladio, atramento certè & calamo rem Romanam egregiè tuebantur: quibus Catilina fuit, quisquis temerario ausu in Christiana Sacra insurgeret, aut luctuosam errorum sementem regnis immitteret. Quos inter laudatos, principem facilè locum obtinet Clemens IX. Pontifex Maximus, homo Pistorius, ante suam in summum orbis caput electionem Julius Rospigliosus dictus, qui pro tribus illis, quibus Universalem Ecclesiam rexerat annis, totidem sydera longè illustrissima, astris dicam an orbi dedit. Cùm videlicet Divam Rosam Peruanam Ordinis S. Dominici, Petrum de Alcantarâ Hispanum Minoritam, & Magdalenam de Pazzis virginem Carmelitanam Florentinam Sanctorum fastis inferret. Is ipse Angelus pacis futurus, pacem inter potentissimos Europæ principes, Galliarum & Hispaniarum reges Aquisgrani restituit, ut laboranti Cretæ conjunctis Christianorum viribus succurri posset; licèt potentissima illa Sagunthus tunc quidem perierit, cùm nostri consultarent, aut non nisi modicis, & plerumque tardis auxiliis, nec animis benè coherentibus, ad communem opem ferendam accederent. Ea videlicet Christianorum principum vel sanguineis lachrymis deploranda infania non nunquam existit, ut malint pro modica terræ portiuncula civilem sanguinem & domesticas cædes miscere, quàm communem hostem, suis pene jugulis incubantem, fortibus armis retundere. Longè dispar fuerat Clementis & laudabilissimorum ejus antecessorum cura, qui pro solâ Cretâ servandâ pene Gazam pontificiam exhauserant; hi vos, quicumque estis, Christiani principes coram magno illo tribunali appellabunt, si quidem segenius ad commune incendium restinguendum accurristis; aut quod turpius est, arma, manus, consilia immanissimo Orientis tyranno aliquando jungere non erubuitis. Certè tam altus dolor ob Cretam amissam Clementis IX. Christianissimum pectus penetraverat, ut tam tristi nuntio paulo post intermoreretur. Eadem tristissima sors obtigerat Vincentio Rospiglioso Pistorio, Clementis IX. ex Fratre Camillo nepoti, qui Pontificiarum trimium archithalassus, in dictâ Cretæ auxilium mittebatur. Sed cùm grandis illa expeditio fructu careret, tanto infortunio supervivere non sustinuit, brevi postea ex animi ægritudine, inde conceptâ denatus. Eadem Pistoria (ut ejus urbis felicitatem prosequar) fœcundissimo suo sinu effuderat Jacobum itidem Rospigliosum, qui in Salamanticensi Academiâ in omnibus liberalibus scientiis egregiè institutus, mirâ ingenii felicitate ad invidiam usque eluxerat: qui Parisios ad Ludovicum XIV. Galliarum regem An. 1667. missus prima pacis illius semina jecerat, quæ anno post infecuto inter utrumque regem Galliarum & Hispaniarum inita est. Inde non minùs prodiit Felix Rospigliosus, dignissimus, quem Clemens IX. Felicis patruus in Sacræ Romanæ Ecclesiæ Cardinalem maturatò assumeret; cùm tamen Sanctissimus Pater, ne eum honorem carni & sanguini tribuere videretur, meritissimum nepotem, quoad vivebat, præteriret, ejus Successor Clemens X. ne sua tam candidæ virtutis alumno deessent præmia, ad Purpuram Felicem An. 1673. demum vocavit, cui gloriosius erat, priùs summo eo apice dignum judicatum fuisse, quàm quidem eò provectus fuerit.

Demum labente hoc sæculo Pistoria iterum duobus apud se genitis præclarissimis viris splendidissimam purpuram texuit, videlicet Eminentissimo nostro Purpurato Carolo Augustino Fabrono, de quo hic post præclarissimos gentiles suos sermo; præter Joannem Baptistam Ptolomæum Societatis Jesu, cujus præclara gesta suo loco reteremus. Eminentissimus equidem Fabronus per summam sapientiæ suæ suffragium in id dignitatis unice ascendit; adeo ut fortunæ, aut nascendi forti parum, aut nihil, eximiiis suis meritis omnia debeat. Ecclesiasticas disciplinas sublimiores tam altè imbibit, ut exhaustisse Sacros Codices videatur: prudentia ea in ipso elucescit, ut illà veluti sequestrâ, optimam denique partem nunquam non eligat: humanitas in eo summa est, quibus cunctorum erga se affectus mirè attrahit: Religionis studio tantùm excellit, quantum ipse ceteris omnibus: eâ denique in gravissimis quibusve negotiis exantlandis solertiâ semper fuit, ut opus aggressum esse, & ultimam eidem coronidem imposuisse, unius instar in eo nunquam non habitum fuerit; Hinc cum Innocentius XII. grandæ quidpiam in eo suspicatus fuisset, aliis post alia officiis exercitum, utriusque signaturæ Referendarium, munere in doctissimum quemvis cadente, agere jubebat; quò Sacræ signaturæ Officio ipse pariter prorsus insignis omnium commendatione efficiebatur. Postea Congregationis de propaganda fide Secretarius factus, tum demum religiosissimas manus lubentissimè admovit, cum de sacro religionis cultu ad amantissimam observando, mandata expedienda essent; quæ plerumque, hoc confectore, tanta celeritate per utrumque orbem volitabant, ut liquido dignosceres, eum videlicet plurimis usum fuisse, quibus ceu velis aurigantibus in remotissimas oras remigaret. An. 1697. Russorum aliquot primi nominis dynastas opiparam suis in ædibus excepit; videlicet longè distitis gentibus exhibiturus, humanitatem erga peregrinos in principe orbis urbe, humanitatis sede, neminem nunquam desideraturum. An. 1704. in Jansenismum, è Belgio penitus eliminandum totus incubuit, non passurus ullas è maligno hoc incendio scintillas in altiores flammæ erumpere; & pro summâ suâ sapientiâ probè gnarus, hæresin ex erebi castris militem quemdam esse, cui si in principio obstes, facilè excludas; sed intra munimenta receptum difficulter ejicias. Erat is Jansenius hujus corruptelæ author An. 1585. Lerdami in Hollandiâ natus, p. triam natus, hæreseos postea receptatricem: Fabri filius erat, suæ faber fortunæ pessimus. Ultrajecti Sacræ Theologiæ valedisciplinis imbuebatur, albi ovi corvus pessimus. A Philippo II. Hispaniarum rege An. 1635. Vpratum Episcopatus denominabatur, felicius futurus, si in privata sorte consensisset, nec in publicam perniciem pessima ejus dogmata unquam erupissent; quæ certè ab Eminentissimo Cardinali Augustino Fabrono egregiè semper vapularunt. Credo Augustinus hic noster Divum illum Augustinum à summâ injuriâ vindicare voluerit, cui suum de gratiâ tractatum Jansenius perperam inscripsit. Ecce Catilinam illum! quem Eminentissimus noster Fabronus, homo getes reliquas penitus evellens An. 1706. 17. Maji à Clemente XI. hoc Ecclesiæ decus & ornamentum in purpuræ honorem advocabatur; Dux idem post pia veluti militiæ rudimenta adversus novatorum quorumcunque nam Quesnello insipida sua dogmata per Galliam periculosa cum novo hoste viriliter congregandi natus erat; oculus abrupto connitebatur. Planè cum Clemens XI. An. 1715. in Quesnelii testamentum novum, & purpurato Joanne Baptistâ Ptolomæo egregiè suam zelosissimo Pontifici operam locarat, dignissimus, qui gloriosissimo & Ptolomæo comitantibus, ad Scholam, quam vocant, sapientiæ pervenit. Trinum perfectum ad suum Palladium delatum sacratoris illius Collegii Professores tunc quidem credebant; redierant illi, postquam decantatisserant illius Palladii Bibliothecam accuratè inspexissent, ipsimet librorum impostero futuri materia. Sub idem tempus Theses Theologiæ sub Auspiciis Eminentissimi nostri Purpurati Fabroni apud R. R. P. P. Dominicanos, quos is singulari affectu utpote sapientiæ magistros nunquam non complexus est, defendendæ proponebantur, ipso Eminentissimo Purpurato, subtilissimo argumento in medium allato, in sui admirationem presentium quemvis convertente. An. 1721. Innocentius XIII. neoclectus Pontifex ejus honoribus dedit, ut ad Ecclesiam S. Augustini, Eminentissimi Purpurati curæ commissam, eo comitante sese conferret. Tunc quidem summus Pontifex Clericos Regulatissimo Purpurato suæ certos gratiæ perpetuo voluit. Enimvero sacri hujus Ordinis Protectorem Eminentissimum Purpuratum eò pronius agit, quòd hos sapientiæ alumnos doctissimus ipsemet non possit non intra gratiæ suæ ferre liceat; nam subito coorta horribilis tempestas, complura hinc inde fulmina, Româ trepidante, excusserat. Uviit: alterum in instructissimum conclave Eminentissimi Purpurati vi validâ impingebatur; ut tamen lauriferum sunt positæ, neququam permittit. Sic dum tristis Atropos elapso anno pretiosum vitæ filium abrupto tentando quidem in nostro Orbe errorum hydras fortiter debellat; in altero Indiæ Congregationis Præfectus, dilato Christi dominatu, idola subvertit.